

Norsk språkråd 1973

Norsk språkråd har i 1973 fortsatt arbeidet etter de samme retningslinjene og med de samme oppgavene som tidligere. Sekretariatet har blitt bygd ut med flere tilsatte, men fortsatt er det for liten hjelp til å ta seg av den stadig økende arbeidsbyrden.

I 1973 kom det inn 343 lærebøker til språklig kontroll, 190 på bokmål, 123 på nynorsk, og 30 med både bokmåls- og nynorsktekst. Dette er en økning på 100 lærebøker siden 1972.

Rådgivningsarbeidet har fortsatt som tidligere, og sekretærene har svart på mange språkspørsmål både skriftlig og over telefon. Denne delen av virksomheten har økt etter at meldingsbladet "Språknytt" begynte å komme ut i 1973. Bladet har kommet i fire nummer og har bl.a. inneholdt artikler om språkspørsmål, orienteringer om Språkrådets arbeid og et utvalg av spørsmål og svar.

Sekretariatet har kontrollert og rettet språket i skjemaer, rundskriv, brosjyrer, eksamensoppgaver o.l. fra offentlige institusjoner. Nynorsksekretærene har omsatt en del tekster fra bokmål til nynorsk både for offentlige institusjoner og for private. Også i 1973 har Språkrådet gransket tekster fra den nye bibeloversettelsen og tekster for Liturgikommisjonen.

Norsk språkråd har engasjert seg stadig sterkere i fagspråk- og terminologiarbeid. I 1973 kom arbeidet i komiteen for dataterminologi godt i gang. Komiteen tar i første omgang sikte på å få utgitt en publikasjon som skal omfatte de viktigste (ca. 1000) norske datatermene, med korte forklaringer. Innstillingen fra grammatikk-komiteen om en mer

ensartet grammatisk terminologi er lagt fram for fagnemnda og vil bli publisert.

Norsk språkråd er representert i Norges Standardiseringsforbund og Rådet for teknisk terminologi, og fra 1973 i de femten nomenklaturutvalgene i Forsvarets sentrale kodifiseringsorgan for materiell (FSKM). Fra disse institusjonene har sekretariatet fått oversendt en rekke manuskripter til språklig gjennomsyn.

Det er oppnevnt et utvalg som skal ta seg av spørsmålet om nynorsk fagterminologi.

Komiteen for praktiske skriveregler arbeider med en del "tekniske" språkspørsmål, bl.a. reglene for tegnsetting, store og små forbokstaver, deling av ord og forkortinger.

Særutvalg skal drøfte endringer i rettskrivningen på visse punkter og legge fram eventuelle forslag om justeringer for fagnemnda.

Norsk språkråd har vedtatt å gi ut en håndordbok for bokmål og en for nynorsk i samarbeid med Norsk leksikografisk institutt. Et utvalg har drøftet opplegg, omfang og redigeringsprinsipper for bøkene, og er på det nærmeste ferdig med dette arbeidet.

Etter loven skal Norsk språkråd "gi myndighetene råd i språkspørsmål, særlig når det gjelder språkbruken i skolen, i Norsk rikskringkasting og i statstjenesten, uttale seg om prinsipper for normering av skriftspråket og av stedsnavn, og komme med forslag om lovgivning i språkspørsmål". I 1973 uttalte Norsk språkråd seg om flere saker av denne typen.

På årsmøtet 2.—3. februar 1973 gikk rådet enstemmig inn for å rå til visse endringer i loven om grunnskolen når det gjelder avstemningsreglene for valg av skriftlig opplæringsmål. Språkrådet ønsket bl.a. at *alle* stemmeberettigede i en skolekrets skulle ha stemmerett i dette spørsmålet, og ikke bare foreldrene til skolebarna.

Språkrådet behandlet også Kirke- og undervisningsdepartementets utkast til ny lov om målbruk i offentlig tjeneste. Rådsmedlemmene hadde en rekke merknader og endringsforslag til departementets utkast. Blant annet gikk en samlet nynorskseksjon og en del bokmålsrepresentanter inn for at det blir

opprettet en språkombudsmannsstilling. Departementets forslag om at det skal være en språkkonsulenttjeneste for målbruken i statstjenesten, fikk flertall i både bokmåls- og nynorskseksjonen.

På oppfordring fra Norsk rikskringkastings juridiske avdeling har Språkrådet uttalt seg om et forslag til nye retningslinjer for språkbruk i radio og fjernsyn. Flertallet i rådet sluttet seg til utkastet fra NRK med et tillegg til punkt 2: ”Den offisielle rettskrivning for bokmål og nynorsk skal legges til grunn for offisiell målbruk i Kringkastingen. Bestemmelsen om offisiell målbruk gjelder Kringkastingens tjenestemenn i hallotjenesten, i dagsnytt- og meldingstjenesten og i skoleradioen og skolefjernsynet. Den offisielle rettskrivning bør legges til grunn for teksting i fjernsynet.” (Språkrådets tillegg uthevet.)

Norsk språkråd sendte i 1973 brev til de nordiske instituttene ved våre universiteter der en uttrykker ønsket om at universitetsundervisningen i praktisk norsk må bli styrket. Språkrådet henstiller til instituttene å overveie om praktisk norsk og normeringsteori kan utgjøre en egen emnekrets til hovedfagseksamen, og ser gjerne at instituttene oppmuntrer studentene til å skrive hovedoppgaver med emner fra moderne norsk språk og språkutvikling.